ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 66.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 27-го Августа. — 1846 — Wilno. WTOREK, 27-go Sierpnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

22-го Августа, Высокоторжественный и всерадостный день Коронованія Его Величества Государя Императора и Ея Величества Государыни Императрицы, празднуемъ былъ въ Городѣ нашемъ со всѣмъ приличнымъ великолѣпіемъ и вѣрноподданническою радостью.

Въ 10 часовъ утра, Его Высокопревосходительство Г. Виленскій Военный, Гродненскій, Минскій и Ковенскій Генералъ-Губернаторъ Генералъ-Лейтенантъ Ѳеодоръ Яковлевичъ *Мирковичъ*, изволилъ принимать поздравленіе Духовныхъ особъ, Гг. Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ и Дворянства. Послѣ того, все собраніе отправилось въ Николаевскій Каѳедральный Соборъ, гдѣ Высокопреосвященнѣйшимъ *Іосифомъ*, Архіепископомъ Литовскимъ и Виленскимъ, совершена была Божественная Литургія и молебствіе, съ провозглашеніемъ, при сто одномъ пушечномъ выстрѣлѣ изъ Виленскихъ укрѣпленій, многолѣтія Ихъ Императорскимъ Величествамъ и всему Августѣйшему Дому.

Въ это же время, въ Римско-Католической Каѳедрѣ, а также во всѣхъ другихъ храмахъ прочихъ исповѣданій, при многочисленномъ стеченіи народа, совершено было благодарственное молебствіе о здравіи и благоденствіи Великаго Монарха и всей Августѣйшей фамиліи.

Вечеромъ городъ былъ иллюминованъ, а на бульварахъ играли военные оркестры.

Санктпетербургъ, 21-го Августа.

Высочайшій Рескриптъ,

данный на имя Тайной Совѣтницы Бутеневой.

Марья Иринеевна! Въ признательность къ усердію супруга вашего, для устройства Моего путешествія чрезъ Римское и Тосканское владѣнія, и въ изъявленіе Моего къ вамъ благоволенія, Всемилостивѣйше жалую васъ кавалерственною дамою ордена

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno.

Dnia 22-go Sierpnia, uroczysta i najradośniejsza rocznica Koronacyi Najjaśniejszego Cesarza Jego Mości i Najjaśniejszéj Cesarzowéj Jéj Mości, obchodzona była w naszém mieście z odpowiedną wspaniałością i wynurzeniem uczuć radości wiernych poddanych.

O godzinie 10-éj z rana, P. Wileński Wojenny, Grodzieński, Miński i Kowieński Jenerał-Gubernator, Jenerał-Porucznik Teodor *Mirkowicz*, przyjmował powinszowania Duchowieństwa, Wojennych i Cywilnych Urzędników tudzież Dworzaństwa. Następnie całe zgromadzenie udało się do Katedralnego Soboru Św. Mikołaja, gdzie przez Jaśnie Wielmożnego *Józefa*, Arcybiskupa Litewskiego i Wileńskiego, odprawiona była Msza Święta i dziękczynne modły, z odśpiewaniem, wśród stu jednego wystrzału z dział twierdzy Wileńskiéj, hymnu o długie lata Ich Cesarskich Mości i całego Najjaśniejszego Domu.

W tymże czasie, w Katedrze Rzymsko-Katolickiéj, jako też we wszystkich świątyniach innych wyznań, wśród licznie zgromadzonego ludu, odprawione były dziękczynne modły za zdrowie i pomyślność Wielkiego Monarchy i całéj Najjaśniejszéj Familii.

Wieczorem miasto było oświecone; na Ratuszowym placu grała muzyka wojskowa.

St. Petersburg, 21 go Sierpnia.

Najwyższy Reskrypt,

do Radczyni Tajnéj Buteniew.

Maryo, córko Ireneusza! Na dowód Mojej wdzięczności dla małżonka waszego, za urządzenie podróży Mojej przez posiadłości Rzymskie i Toskańskie, tudzież w celu okazania Mojej ku wam życzliwości, Najłaskawiéj mianuję was Damą Orderu Św. Katarzyny 2-éj klassy, któ-

Святыя Екатерины 2-й степени, коего знаки присемъ препровождая, пребываю къ вамъ благосклонна.

На подлинномъ Собственною Ея Императорскаго Величества рукою подписано:

АЛЕКСАНДРА.

Въ Флоренціи,
24-го Апрѣля 1846 года.

—

Высочайшею Грамотою, 1-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Анны 1-й степени, Членъ Кабинета Его Императорскаго Величества, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Пѣтуховъ*.

rego ozdoby przy niniejszém załączając, pozostaję ku wam przychylną.

Na oryginale Własną Jej Cesarskiej Mości ręką podpisano:

ALEXANDRA.

We Florencyi,
21 Kwietnia 1846 roku.

—

Przez Najwyższy Dyplomat, 1-go Lipca, Najłaskawiéj mianowany został Kawalerem Orderu Św. Anny 1-éj klassy, Członek Gabinetu Cesarskiego, Rzeczywisty Radzca Stanu *Pietuchow*.

Варшава.

Выписка изъ протокола Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,

Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій,

и проч., и проч., и проч..

Принимая въ уваженіе: что въ Нашемъ Царствѣ Польскомъ поселяне хлѣбопашцы, послѣ дарованной имъ свободы получили уже въ казенныхъ имѣніяхъ съ 1831 года облегченія въ своихъ повинностяхъ и бытъ ихъ постепеннымъ устройствомъ упрочивается; тогда какъ напротивъ живущіе на владѣльческихъ земляхъ, по неопредѣленію закономъ ихъ обязанностей, зависятъ единственно отъ произвола владѣльцевъ; что владѣльцы, пользуясь этимъ положеніемъ удаляютъ поселянъ изъ своихъ имѣній, перемѣняютъ и уменьшиваютъ находившіеся изстари у нихъ участки по собственному произволу; отъ чего происходящее умноженіе безземельныхъ поселянъ и частые ихъ переходы имѣютъ вредное вліяніе на благосостояніе и нравстенность этого полезнаго класса жителей; и наконецъ,

Что живущіе въ частныхъ имѣніяхъ поселяне, изъ опасенія лишиться обработываемыхъ ими издавна поземельныхъ участковъ, нерѣдко вынуждены бываютъ принимать на себя и нести отяготительныя повинности, по произволу владѣльцевъ или одним ъ обычаемъ введенныя, Мы признали необходимымъ, впредь до изданія общаго закона объ устройствѣ поселянъ, положить къ тому предварительныя основанія и вслѣдствіе того Повелѣваемъ:

Статья 1. Поселяне хлѣбопашцы во владѣльческихъ городахъ (мѣстечкахъ) и селеніяхъ обработывающіе для себя неменѣе трехъ морговъ земли, доколѣ будутъ исполнять въ точности лежащія на нихъ въ отношеніи къ владѣльцу обязанности, пользуются впредь безпрепятственно занимаемыми ими участками земли и другими угодьями, и затѣмъ владѣльцы не могутъ по производу удалять ихъ изъ своихъ имѣній, или отнимать и уменьшивать предоставленнаго каждому поселянину участка и угодій, ниже увеличивать повинности; напротивъ того поселяне могутъ переселяться по ихъ желанію изъ однихъ мѣстъ въ другія, соблюдая только притомъ полицейскій порядокъ и предваривъ о томъ владѣльца за три мѣсяца до начала хозяйственнаго года.

Ст. 2. На участки земли и усадьбы, которыя будутъ оставаться свободными послѣ выбывающихъ поселянъ, владѣльцы обязаны, не позже двухъ лѣтъ, пріискать и водворить новыхъ поселенцевъ, не присоединяя отнюдь этихъ участковъ и усадьбъ къ собственнымъ господскимъ полямъ.

Ст. 3. Изъ существующихъ во владѣльческихъ имѣніяхъ подъ различными наименованіями даремщинъ и принужденныхъ наймовъ, Совѣтъ Управленія, всѣ тѣ, которыя окажутся не имѣющими законнаго основанія уничтожитъ: въ имѣніяхъ управляемыхъ самыми владѣльцами, съ 20 Декабря (1 Января) 184$^{6}/_{7}$ года; въ имѣніяхъ же отданныхъ въ арендное содержаніе по формальнымъ контрактамъ, заключеннымъ до 20 Декабря (1 Января) 184$^{5}/_{6}$ года, по истеченіи сроковъ тѣмъ контрактамъ.

Ст. 4. Для разбирательства и разрѣшенія взаимныхъ между помѣщиками и поселянами споровъ кратчайшимъ и удобнѣйшимъ путемъ, Совѣтъ Управленія, вмѣсто нынѣшнихъ отяготательныхъ для поселянъ

Warszawa.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z BOŻÉJ ŁASKI

MY NIKOŁAJ PIERWSZY,

Cesarz i Samowładzca Wszech Rossyi, Król Polski,

i t. d. i t. d. i t. d.

Zważywszy: że w Naszem Królestwie Polskiém włościanie, po nadaniu im wolności osobistéj, doznali już w dobrach Rządowych od 1831 r. znakomitych co do ich powinności ulg, i byt onych przez stopniowo przedsiębrane środki coraz się bardziéj ustala; kiedy przeciwnie włościanie w dobrach prywatnych osiedli, skutkiem nie oznaczenia przez prawo stałych w téj mierze zasad, jedynie od dowolności właścicieli dóbr zależą; Zważywszy: że właściciele dóbr korzystając z takowego stanu rzeczy, samowolnie rugują włościan lub odejmują i uszczuplają grunta przez nich oddawna posiadane; skąd następnie wynikają: pomnożenie liczby włościan pozbawionych roli i częste ich przesiedlenie, wywierające wpływ szkodliwy na zamożność i moralność téj pożytecznéj klassy ludności krajowéj.

Zważywszy nakoniec, że włościanie osiedli w dobrach prywatnych, z obawy utracenia gruntów, przez nich oddawna obrabianych, zmuszani są częstokroć do przyjmowania warunków i ponoszenia powinności uciążliwych, bądź przez właścicieli dowolnie narzuconych, bądź na samych zwyczajach jedynie opartych: My uznaliśmy za rzecz niezbędną, nim wydane zostaną przepisy ogólne o urządzeniu włościan, oznaczyć wstępne onych zasady i dla tego mieć Chcemy:

Artykuł 1. Rolnicy po miastach i wsiach prywatnych osiedli, przynajmniéj trzy morgi gruntu dla siebie obrabiający, dopóki obowiązki do nich przywiązane należycie wykonywać będą, używać mają bez przeszkody na przyszłość zajmowanych obecnie gruntów i innych dogodności, a właściciele dóbr nie mogą ich samowolnie rugować, ani odejmować i uszczuplać ich posiadłości, ani podwyższać ich obowiązków. Rolnicy zaś wolni są przenosić się z jednych dóbr do drugich, byleby istniejące w téj mierze przepisy policyjne zachowywali, i opowiadali się właścicielowi na trzy miesiące przed nastąpieniem roku gospodarskiego.

Art. 2. Osady opróżnione po włościanach ubywających, obowiązkiem będzie właściciela, najdaléj w ciągu lat dwóch, zamieszczać innymi włościanami, nie wcielając bynajmniéj takowych osad do gruntów folwarcznych.

Art. 3. Z liczby istniejących w dobrach prywatnych, pod rozmaitemi nazwami, darmoch i najmów przymusowych, wszelkie, które okażą się nie oparte na tytułach prawnych, mają być przez Radę Administracyjną zniesione: w dobrach prywatnych, w zarządzie samych właścicieli zostających, od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 184$\frac{6}{7}$ roku, w dobrach zaś, które na mocy zawartych w formie urzędowéj przed dniem 20 Grudnia (1 Stycznia) 184$\frac{5}{6}$ kontraktów są wydzierżawione, od daty expiracyi kontraktów.

Art. 4. Dla roztrząsania i rozstrzygania sporów pomiędzy właścicielami dóbr i włościanami w sposób jak najdogodniejszy i o ile być może skrócony, Rada Administracyjna, w miejsce dotychczasowego postępowania, uzna-

процессныхъ формъ, издастъ соотвѣтственныя правила, опредѣляющіе порядокъ и вѣдомство, которымъ дѣла сего рода впредь подлежать будутъ, а между тѣмъ возложитъ на Административныя власти неусыпное наблюденіе, чтобы обязанности поселянъ, въ отношеніи къ ихъ помѣщикамъ, не выходили за предѣлы тѣхъ повинностей, какія по уничтоженіи незаконныхъ даремщинъ и принужденныхъ наймовъ, признаны будутъ правильными и дѣйствительно существовали до 20 Декабря (1 Января) 184⁵/₆ года и чтобы въ дѣлахъ помѣщиковъ съ поселянами оказываемо было правосудіе и законная защита.

Ст. 5. Владѣльцамъ, желающимъ заключать съ поселянами сдѣлки объ очиншеваніи сихъ послѣднихъ, Административныя власти обязаны оказывать нужную помощь и покровительство, съ тѣмъ однако же, что сдѣлки эти должны быть посредствомъ Губернскаго Начальства и съ его подробнымъ заключеніемъ представляемы на заключеніе высшаго Правительственнаго мѣста, по назначенію Совѣта Управленія.

Ст. 6. Лица владѣющія на безсрочномъ правѣ имѣніями казенными, эдукаціонными, а также принадлежащими разнымъ Институтамъ и Гминамъ, обязаны также проживающимъ въ этихъ имѣніяхъ хлѣбопашцамъ оставить тѣ самые участки и угодья, каками они донынѣ пользовались, не налагая на нихъ новыхъ работъ и повинностей сверхъ тѣхъ, какія значатся по инвентарямъ или инымъ актамъ; могущія же по этимъ имѣніямъ встрѣтиться споры разрѣшать надлежащимъ Административнымъ властямъ.

Ст. 7. Исполненіе сей Нашей воли и постепенное развитіе оной Возлагаемъ на Намѣстника Нашего и Совѣтъ Управленія.

Данъ въ Варшавѣ, Мая 26 (Іюня 7) дня 1846 года.

(подп.) *НИКОЛАЙ.*

Императоромъ и Царемъ.

Министръ Статсъ-Секретарь Иг. *Туркуллъ.*

nego za uciążliwe dla włościan, wyda stosowne przepisy, wskazujące osobne formy postępowania i oznaczające jurysdykcye, którym podobne sprawy odtąd ulegać mają:— a tymczasem taż Rada poleci władzom Administracyjnym czuwać jak najtroskliwiéj, iżby powinności i obowiązki włościan względem właścicieli dóbr nie przewyższały tych, jakie po zniesieniu nieprawych darmoch i najmów przymusowych, okażą się na prawnym tytule oparte, i jakie w d. 20 Grudnia (1 Stycznia) 184⁵/₆ roku rzeczywiście istniały: nie mniéj iżby w sprawach właścicieli z włościanami, wymierzaną była ścisła sprawiedliwość i udzielaną zgodna z prawem, komu należy, opieka.

Art. 5. Właścicielom, którzyby mieli zamiar zawierać z włościanami umowy o oczynszowanie, władze Administracyjne udzielać będą potrzebną pomoc i opiekę; wszakże umowy tego rodzaju mają być przez Władzę Gubernijalną ze szczegółowemi wnioskami przedstawiane do zatwierdzenia wyższéj Władzy rządowéj, którą Rada Administracyjna do tego wyznaczy.

Art. 6. Posiadacze wieczyści dóbr Rządowych, tudzież do funduszu edukacyjnego, do instytutów i gmin należących, obowiązani są, zostających tam rolnych mieszczan i włościan, utrzymać przy dotychczasowych posiadłościach, i nie mogą nowych nakładać obowiązków nad te, jakie są inwentarzami lub innemi tytułami opisane; a zachodzić mogące spory, rozstrzygane być mają przez Władze właściwe Administracyjne.

Art. 7. Wykonanie téj Naszej woli i stopniowe jéj rozwinięcie, Namiestnikowi Naszemu, tudzież Radzie Administracyjnéj Królestwa Polskiego, poruczamy.

Dan w Warszawie, d. 26 Maja (7 Czerwca) 1846 r.

(podpisano) *NIKOŁAJ.*

Przez Cesarza i Króla,

Minister Sekretarz Stanu, Ig. *Turkułł.*

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 18 Августа.

На Вчерашнемъ пріуготовительномъ засѣданіи палаты депутатовъ, Г. Сапе назначенъ былъ президентомъ по старшинству лѣтъ, а младшіе члены палаты, Гг. Мероде, Оскаръ Лафайетъ, Кальмонъ (сынъ), и маркизъ де ла Гишъ, избраны секретарями. Съ завтрашняго дня начнутъ разсматривать полномочія. Кажется, что палата не прежде 24-го с. м. приступитъ къ выбору президента, вице-президентовъ и секретарей, и только 26 и 27 числъ начнутся пренія объ адресѣ.

— Въ *Journal des Débats* напечатано слѣдующее разсужденіе о войнѣ между Соединенными Штатами и Мексикою: Президентъ Соединенныхъ Штатовъ старался возбудить изступленіе въ народѣ, чтобы обеспечить для себя вторичный выборъ. Американская демократія, по воззванію его, исполнилась жаждою завоеваній: материкъ новаго свѣта, показался ей тѣснымъ, и она нетерпѣливо желаетъ распространить свои владѣнія до Панамскаго перешейка. Предположеніе покорить Мексику, лестное для народнаго тщеславія, овладѣло всѣми умами. Южныя Штаты надѣются уравновѣсить этимъ силы свои съ силами Сѣверныхъ Штатовъ, а юная демократія западныхъ областей, полагаетъ завоеваніемъ Мексики, пріобрѣсть малою цѣною право на славу за военные подвиги. Предусмотрительные люди возставали въ конгрессѣ противъ этой войны, предвидя въ ней гибель прежнихъ правъ и преимуществъ. Между тѣмъ, Мексиканская республика быстро подвигается къ паденію. Провинція Ялиско снова призвала Сантану; Юкатанъ на югѣ, Калифорнія на сѣверѣ, а Ріо-Гранде на востокѣ, объявили себя независимыми государствами. Только великодушіе непріятеля можетъ спасти республику: даже главноначальствующій войсками — въ несогласіи съ президентомъ генераломъ Паредесомъ."

— Въ Тулонъ пришла корветта изъ эскадры принца Жуанвильскаго, съ больными и депешами. Эскадра находилась 6 Августа въ Сиракузахъ, 10 въ Мессинѣ, а 15 имѣла прибыть въ Неаполь.

— Въ *la Presse* сообщаютъ, основываясь на письмахъ изъ Китая, и на личномъ донесеніи графа Бези,

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 18 sierpnia.

Na wczorajszém przygotowawczém posiedzeniu Izby Deputowanych, P. Sapey, z powodu starszeństwa wieku, powołany został na Prezesa, a najmłodsi członkowie Izby PP. Mérode, Oskar Lafayette, Calmon syn i Margrabia de la Guiche, na Sekretarzy. Od jutra rozpoczną się rugi: zdaje się, że Izba dopiéro 24-go b. m., przystąpi do wyboru Prezesa, Wice-Prezesów i Sekretarzy, a ledwie 26 lub 27 rozpocznie rozprawy nad adressem.

— W *Journal des Débats* czytamy następujące uwagi nad wojną Stanów-Zjednoczonych z Mexykiem: „Prezydent Stanów-Zjednoczonych chciał wzbudzić zapał ludu w celu zapewnienia sobie powtórnego wyboru. Demokracya amerykańska na jego hasło okazała ducha zdobywczego. Cały nowy ląd stały zdaje się być dla niéj za ciasnym, a tymczasem chce rozciągnąć swe panowanie aż do międzymorza Panamy. Pomysł zdobycia Mexyku, sprzyjający próżności narodowéj, ogarnął wszystkie umysły. Stany południowe widzą w tém zrównoważenie sił swoich ze Stanami Północnemi; młoda zaś demokracya Stanów Zachodnich, chce przez zawojowanie Mexyku nabyć małym kosztem prawa do sławy wojennéj. Przezorni mężowie protestowali w Kongressie przeciw téj wojnie, widzą w niéj bowiem przyszłą zagubę swobód. Tymczasem Mexyk dąży pośpiesznie do zupełnego rozwiązania; prowincya Jalisko przywołała powtórnie Santanę, Jukatan na południu, Kalifornija na północy, a Rio-Grande na wschodzie, ogłosiły się państwami niepodległemi. Rzeczpospolitą może tylko uratować wspaniałość nieprzyjaciół, bo nawet naczelny wódz, Jenerał Arista, jest w nieporozumieniu z Prezydentem, Jenerałem Paredes."

— Do Tulonu zawinęła korweta od floty Xięcia Joinville, która depesze i chorych przywiozła. Flota znajdowała się 6-go sierpnia w Syrakuzie, 10-go w Messynie, a 15-go miała zawinąć do Neapolu.

— *La Presse* donosi, według listów z Chin i osobistego opowiadania Hrabiego Besi, Wikaryusza Apostolskiego Pro-

викарія апостолической пропаганды, что со времени обнародованія императорскаго постановленія, обезпечивающаго по всему государству свободу христіанамъ, христіанское вѣроисповѣданіе дѣлаетъ большіе успѣхи, такъ что во многихъ мѣстахъ недостаточно уже миссіонеровъ. Въ нанкинской провинціи, жители оставляютъ храмы Будды, и принимаютъ св. крещеніе. Въ Китаѣ нынѣ находится 80 миссіонеровъ: 60 французскихъ и 20 италіанскихъ.

19 *Августа.*

Палата депутатовъ сегодня продолжала разсматривать полномочія своихъ членовъ. Доказательствомъ превосходства консервативной партіи служатъ происходившіе вчера выборы на званіе предсѣдателя и секретарей по 9 отдѣленіямъ; въ должности сіи не поступилъ ни одинъ изъ кандидатовъ оппозиціи.

— Въ журналахъ разныхъ оттѣнковъ согласно утверждаютъ, что Король съ 1830 г. никогда не былъ встрѣчаемъ съ большимъ восторгомъ, какъ при послѣднемъ открытіи палатъ. Въ *Presse* весьма хвалятъ тронную рѣчь, находя, что она, въ короткихъ и удачныхъ выраженіяхъ, содержитъ въ себѣ все о чемъ слѣдовало упомянуть.

— Принцъ Жуэнвильскій, по совершеніи эволюцій въ Средиземномъ морѣ, отправится съ эскадрою своею въ Атлантическій Океанъ, для большихъ маневровъ, и въ Октябрѣ мѣсяцѣ возвратится въ Брестъ, гдѣ проживетъ нѣсколько времени.

— Король далъ разрѣшеніе похоронить тѣло умершаго маршала Вале въ склепѣ церкви Дома Инвалидовъ.

— За достовѣрное утверждаютъ, что Королева англійская и принцъ Альбертъ въ первыхъ числахъ Сентября навѣстятъ Короля въ замкѣ Э.

— Лордъ Коулей представлялся вчера Королю въ аудіенціи, на которой поднесъ Его Величеству грамоту, коею отзывается онъ отъ посольскаго поста въ Парижѣ.

— Судъ перовъ, признавъ себя подлежащимъ судомъ для сужденія преступника Ганри, приказалъ составить противъ него обвинительный актъ.

— Въ *National* напечатано слѣдующее частное письмо съ острова Отаити: „Пораженіе нанесенное нашимъ войскамъ, при высадкѣ на островъ Вуахину, оказалось гораздо чувствительнѣйшимъ нежели сначала полагали: мы лишились одного офицера и 25 лучшихъ матросовъ; сверхъ того ранены у насъ 55 чел. Нѣтъ сомнѣнія, что островитяне сражались подъ руководствомъ англійскихъ офицеровъ и унтеръ-офицеровъ. Губернаторъ Брюа видя вредное впечатлѣніе, какое имѣло сіе пораженіе на наши войска, предположилъ отправить другую сильнѣйшую экспедицію; но агенты адмирала Сеймура предъявили инструкцію, въ коей сказано, чтобы они не допускали второй экспедиціи. Командиръ фрегата Уранія представлялъ губернатору о дурномъ вліяніи, какое произведетъ бездѣйствіе, но г-нъ Брюа въ отвѣтъ на сіе, отнялъ у него команду.

20 *Августа.*

Герцогъ Омальскій дѣлалъ вчера смотръ войскамъ на марсовомъ полѣ. На этомъ смотру находились: 27 баталіоновъ пѣхоты, 23 эскадрона кавалеріи и 5-й полкъ артиллеріи, коимъ командовалъ командиръ онаго герцогъ Монпансьерскій. Наслѣдный принцъ Баварскій также присутствовалъ.

— Палата перовъ назначила коммисію для составленія проекта отвѣта на тронную рѣчь. Коммисія эта избрала Г. Одье своимъ президентомъ, а гр. Портали докладчикомъ. Пренія объ адресѣ начнутся немедленно по прочтеніи проекта, и какъ кажется будутъ окончены на томъ же самомъ засѣданіи.

— Тѣло покойнаго маршала Вале перенесено сегодня въ церковь дома инвалидовъ. Маршалъ Бюжо и герцогъ Монпансьерскій несли концы покрова.

Англія

Лондонъ, 15 *Августа.*

Засѣданія нижней палаты, происходившія вчера и третьяго дня, были не интересны; вчера билль о вѣротерпимости въ третій разъ былъ прочитанъ и утвержденъ.

paganđy, że od czasu ogłoszenia postanowienia cesarskiego, zapewniającego w całém państwie wolność dla chrystyanizmu, wiara chrześciańska tak wielkie czyni postępy, że w wielu miejscach missyonarze już nie wystarczają. W prowincyi, któréj stolicą jest Nanking, mieszkańcy massami opuszczają świątynie Buddhy i cisną się do przyjęcia chrztu. W Chinach znajduje się teraz 80 missyonarzy: 60 francuzkich a 20 włoskich.

Dnia 19 *sierpnia.*

Na dzisiejszém posiedzeniu Izba Deputowanych zajmowała się sprawdzaniem wyborów nowych członków. Jak wielką ma przewagę stronnictwo zachowawcze, okazał to wczoraj wydatnie wybór Prezesów i Sekretarzy biór dziewięciu, żaden bowiem kandydat oppozycyi nie był do tych miejsc przypuszczony.

— Pisma czasowe rozmaitéj barwy zgadzają się z sobą, że Król od roku 1830 nigdy z większym i serdeczniejszym zapałem nie był przyjmowany, jak przy ostatniem Izb zagajeniu. *Presse* chwali bardzo mowę od tronu, utrzymując, że w krótkich a szczęśliwie dobranych wyrazach, zawiera w sobie to wszystko co powiedzieć wypadało.

— Xiążę Joinville po ukończeniu przepisanych mu ewolucyi, uda się z flotą swoją na morze Atlantyckie, w celu wykonania ćwiczeń na większą stopę; w Październiku zaś wróci do Brest i tamże część zimy przepędzi.

— Król wydał postanowienie, by zwłoki Marszałka Valée pochowane były w grobach kościoła Inwalidów.

— Mówią za rzecz pewną, że Królowa angielska z małżonkiem swoim, odwiedzi piérwszych dni Września Króla w zamku Eu.

— Lord Cowley na wczorajszém posłuchaniu złożył Monarsze listy odwołujące go z poselstwa przy dworze Paryzkim.

— Sąd Parów uznał się wczoraj właściwym w sprawie Józefa Henry i polecił wystosować przeciw niemu akt oskarżenia.

— *National* umieścił następujący list prywatny z Otahiti: „Klęska zadana wojskom naszym przy wylądowaniu na wyspę Wuahine okazała się daleko znaczniejszą jak z początku mniemano, straciliśmy bowiem oficera, 25 najlepszych majtków i mamy 55 rannych. Jest rzeczą niewątpliwą, że oficerowie i podoficerowie Angielscy dowodzili wyspiarzami. Gubernator Bruat, widząc wpływ klęski, szkodliwy dla wojsk francuzkich, a pomyślny dla wyspiarzy, postanowił był przygotować drugą, silniejszą wyprawę, atoli ajenci Admirała Seymour pokazali mu instrukcye, nakazujące im nie dozwolić drugiéj wyprawy. Komendant fregaty *Uranie* czynił Gubernatorowi przedstawienia, zwracając jego uwagę na złe skutki, jakie zaniechanie wyprawy sprawić może, ale P. Bruat za całą odpowiedź odjął mu dowództwo fregaty."

Dnia 10 *sierpnia.*

Izba Parów mianowała komissyą do ułożenia projektu odpowiedzi na mowę tronową. Kommissya rzeczona obrała P. Odier swoim Prezesem, a Hr. Portalis sprawozdawcą. Rozprawy nad adressem rozpoczną się natychmiast po odczytaniu projektu, i jak się zdaje, na téjże samém posiedzeniu ukończone będą.

— Xiążę Aumale odbywał wczoraj wielki przegląd wojsk na placu marsowym. Wojska te złożone były z 27 batalionów, 23 szwadronów i piątego półku artyleryi, którym dowodził Półkownik tegoż, Xiążę Montpensier. Następca Bawarski obecnym był na tych ćwiczeniach wojennych.

— Zwłoki Marszałka Valée w dniu dzisiejszym zostały uroczyście złożone w kościele Inwalidów. Marszałek Bugeaud i Xiążę Montpensier nieśli rogi całunu.

Anglia.

Londyn, 15 *sierpnia.*

W Izbie Niższéj onegdajsze i wczorajsze posiedzenie było małéj wagi; wczoraj bil tolerancyjny po raz trzeci odczytany i przyjęty został.

— Въ *Morning-Chronicle* пишутъ, что чрезъ десять дней Королева и принцъ Альбертъ отправятся изъ Осборнъ-гауза въ замокъ Э, для посѣщенія Короля Французовъ.

— Въ прошедшій Четвертокъ, Даніилу О'Конелю наступилъ 72 й годъ. Даніилъ О'Коннель, сынъ, избранный недавно членомъ парламента, въ Дундалкѣ, въ честь сего торжества выкупилъ изъ тюрьмы сего города всѣхъ бѣдныхъ, посаженныхъ въ заключеніе за долги, которые уплатилъ собственными деньгами.

— Два католическіе епископа въ Канадѣ и ихъ коадъюторы протестовали, въ минувшемъ Іюнѣ, оффиціальнымъ актомъ, противъ постановленія законодательнаго собранія на счетъ продажи имуществъ, принадлежащихъ Іезуитамъ.

— Письма изъ Буэносъ-Айреса отъ 9-го Мая сообщаютъ, что Корьентская провинція заключила трактатъ съ Энтре-Ріосъ, и прекратила всякія непріязненныя дѣйствія противъ власти Розаса въ Буэносъ-Айресѣ. Генералъ Пазъ приговоренъ къ изгнанію. Парагвай намѣренъ также оставить борьбу, предоставляя соединеннымъ эскадрамъ, французской и англійской вести переговоры съ Розасомъ.

— Изъ обнародованнаго въ *Times* подробнаго перечисленія желѣзныхъ дорогъ, сооруженіе которыхъ утверждено Королевою на нынѣшнемъ засѣданіи видно, что длина всѣхъ сихъ дорогъ простирается на 3 672 англ. мили, и что весь капиталъ, который разрѣшено парламентскими актами собрать для построенія сихъ желѣзныхъ дорогъ, оставляетъ 90,540,938 фунт. стерл. (543,245,728 руб сер.) Сверхъ того обществамъ предоставлено сдѣлать займы въ 38 милліоновъ.

— Свирѣпствовавшія на прошедшей недѣлѣ бури, причинили убытка въ однихъ парламентскихъ зданіяхъ на 2,000 фунт стерл. (12,000 руб. сер)

16 Августа.

На вчерашнемъ засѣданіи нижней палаты, состоялъ на очереди биллъ относительно оружія въ Ирландіи; однако дальнѣйшія по оному совѣщанія не состоялись, такъ какъ Лордъ Россель извѣстилъ палату, что правительство предположивъ управлять Ирландіею безъ употребленія понудительныхъ мѣръ, признаетъ лучшимъ биллъ этотъ взять обратно. Палата не противилась мнѣнію министра, и очередь дѣлъ была перемѣнена. За симъ Лордъ Россель предложилъ биллъ въ пользу Ирландіи, коимъ требовалъ 50,000 ф. ст. въ пособіе и 170,000 ф. ст въ заемъ, по поводу господствующей нищеты въ этой странѣ. Обѣ суммы были утверждены.

— Сегодня, въ верхней палатѣ прочитано было Королевское повелѣніе объ утвержденіи билля о сахарѣ, и положенія подъ названіемъ *Religions Opinions Bill.*

— Въ Придворной Газетѣ напечатано сегодня Королевское постановленіе о назначеніи маркиза Норменби посланикомъ въ Парижъ, а виконта Понсонби посланникомъ въ Вѣну.

— Съ прибывшимъ въ Субботу, въ Ливерпуль, пароходомъ *Great Britain*, получено извѣстіе, что президентъ Полкъ утвердилъ тарифный биллъ, принятый палатою Соединеныхъ Штатовъ.

— Кто еще сомнѣвался въ томъ, что Американцы самый предпріимчивый народъ, тотъ нынѣ долженъ, въ этомъ убѣдиться. Утверждаютъ, что одинъ предпріимчивый промышленникъ въ Менской провинціи, намѣренъ взять на откупъ войну Соединенныхъ Штатовъ съ Мексикою, и довести Мексиканцевъ до совершенной покорности, за половину исчисленныхъ для сего издержекъ. Если войдетъ въ употребленіе, что войны будутъ уступаемы умѣреннымъ промышленникамъ, то время вѣчнаго мира не слишкомъ далеко отъ насъ.

Италія.

Римъ, 4 Августа.

Вчера, въ полдень, прусскій посланникъ Г. Усѣдомъ, совершилъ торжественный въѣздъ въ Квириналъ, гдѣ имѣлъ честь вручить Его Святѣйшеству свои вѣрительныя грамоты въ качествѣ чрезвычайнаго посланника и полномочнаго министра, а также поздравленіе своего Монарха въ отвѣтъ на увѣдомленіе Папы о своемъ вступленіи на престолъ. Послѣ сей аудіенціи, посланникъ посѣтилъ кардинала Мак-

— *Morning-Chronicle* donosi, że za dziesięć dni Królowa z Xięciem Albertem odwiedzi z Osbornhouse Króla Francuzów w zamku Eu.

— W ostatni Czwartek, Daniel O'Connel rozpoczął 72-gi rok swego wieku. Daniel O'Connel, syn, obrany niedawno członkiem Parlamentu w Dundalk, na uświęcenie téj uroczystości, wykupił z więzienia tego miasta wszystkie ubogie osoby uwięzione za długi, które za nich z własnéj kieszeni popłacił.

— Dwaj Biskupi Katoliccy w Kanadzie, i ich Koadjutorowie, zaprotestowali w zeszłym Czerwcu, formalnym aktem, przeciw postanowieniu zgromadzenia prawodawczego o wywłaszczeniu dóbr należących do Jezuitów.

— Listy handlowe z Buenos-Ayres, pod dniem 9 maja, donoszą, że prowincya Corientes zawarła traktat z Entre-Rios, i zaprzestała wszelkich kroków nieprzyjacielskich przeciw władzy Rozasa w Buenos Ayres. Jenerał Paz został wygnany. Paraguay, jak zapewniają, chce także zaniechać walki, pozostawiając połączonym eskadrom: francuzkiéj i angielskiéj, układanie się z Rozasem.

— Z dokładnego w *Times* ogłoszonego wykazu kolei żelaznych, na budowę których udzielone zostało na teraźniejszém zgromadzeniu potwierdzenie królewskie, okazuje się, że cały kapitał, do zebrania którego akta parlamentowe upoważniły, na budowę dróg szynowych długości razem 3,672 mil, wynosi 90.540,938 f. szt. (543 245,628 r. sr.), a zebranie dalszych 38 milionów f sz (228 milionów r. sr), dozwolone jest towarzystwom uskutecznić przez pożyczki.

— Burze w przeszłym tygodniu zrządziły szkody w samych gmachach Parlamentu, przez wybicie szyb, potrzaskanie dachówek i t. p., na 2,000 f. szt. (12,000 r. sr.).

Dnia 18 sierpnia.

Na wczorajszém posiedzeniu Izby Niższéj, z porządku dziennego następowały w Komitecie narady nad bilem Irlandzkim względem stęplowania broni w Irlandyi; nie przyszło jednak do dalszych rozpraw, gdyż Lord Russel zawiadomił Izbę, iż rząd, postanowiwszy rządzić Irlandyą bez użycia środków przymusowych, uznał za lepsze bil ten zupełnie cofnąć. Izba nie była przeciwną zdaniu Ministra i porządek dzienny zmieniony został. Następnie Lord Russel zaproponował bil na korzyść Irlandyi, w którym żądał 50,000 f. szt. zasiłku i 170,000 f. szt. forszusu, z powodu panującéj nędzy w tym kraju. Obiedwie summy uchwalone zostały.

— Dzisiaj odczytano w Izbie Wyższéj sankcyą Królowéj, udzieloną przyjętemu już ostatecznie przez tęż Izbę bilowi o cukrze, tudzież billowi tolerancyjnemu (*Religions-Opinions Bill*.

— Gazeta Rządowa ogłosiła dzisiaj mianowanie Margr. Normanby Posłem w Paryżu, a Wice-Hrabiego Ponsonby w Wiedniu

— Przybyły w Sobotę do Liverpoolu parowy okręt *Great-Britain*, przywiózł wiadomość, że Prezydent Polk potwierdził bil taryfowy, przez Izby Stanów-Zjednoczonych przyjęty.

— Kto jeszcze wątpił, że Amerykanie są najbardziéj przedsiębierczymi ludźmi, ten teraz temu uwierzyć musi. Zapewniają bowiem, że jeden przedsiębierca na wielką stopę w prowincyi Maine, chce się podjąć, za kontraktem, prowadzić wojnę Stanów-Zjednoczonych z Mexykiem za połowę obliczonych kosztów, i przywieść Mexykanów do zupełnego poddania się. Jeżeli raz się upowszechni, że wojny odstępowane będą najmniéj żądającym przedsiębiercom, zapewne czas wiecznego pokoju nie będzie dalekim.

Włochy.

Rzym, 4 sierpnia.

Wczoraj o południu, Poseł pruski, P. Usedom, odbył uroczysty wjazd do Kwirynału, gdzie miał zaszczyt złożyć Ojcu św. swe pisma wierzytelne, jako nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister, jako też powinszowanie swego Monarchy, w odpowiedzi na zawiadomienie Papieża o swojém na tron wstąpieniu. Po tém posłuchaniu, P. Usedom odwiedził Kardynała Macchi, drugiego Dziekana św. Kollegium, a dziś obcych Reprezentantów.

ки, втораго декана св. коллегіи, а нынѣ — чужестранныхъ представителей.

— Болонскій Легатъ, кардиналъ Ванничелли, взялъ обратно прежнюю свою прокламацію по предмету амнистіи, и издалъ новую, болѣе соотвѣтствующую духу сказаннаго акта. Относительно пастырскаго посланія губіоскаго епископа, понимающаго амнистію не столько съ политической, сколько съ религіозной стороны, т. е. со стороны любви къ Богу и ближнему, составляющей главное основаніе вѣры Іисуса Христа, Папа объявилъ циркуляромъ, что донынѣ одинъ только упомянутый прелатъ, понялъ истинный источникъ и цѣль сего акта. Всѣ вообще сожалѣютъ о томъ, что маститыя лѣта этого мужа, не дозволяютъ имѣть надежды, чтобы онъ могъ быть назначенъ членомъ св. Коллегіи, тѣмъ болѣе, что въ настоящее время имѣется весьма немного мѣстъ въ оной; какъ въ этомъ, такъ равно и въ другихъ отношеніяхъ, покойный Папа Григорій XVI былъ слишкомъ щедръ.

— Въ *Gazetta Privilegiata di Bologna*, описывая торжества, происходившія въ этомъ городѣ по случаю обнародованія всепрощенія, сообщаютъ, что тамъ же, 23 го числа, среди великолѣпнаго освѣщенія города, исполнена была на площади, 200 отличными пѣвцами, соотвѣтственная обстоятельству кантата, для коей музыку сочинилъ знаменитый Россини, и самъ дирижировалъ при ея исполненіи. Въ Форли, во время такихъ же торжествъ, нашли на улицахъ, къ общему негодованію, нѣсколько трехцвѣтныхъ кокардъ, которыя какъ въ послѣдствіи оказалось, были нарочно разбросаны злонамѣренными людьми, противящимися новому порядку вещей, чтобы бросить подозрѣніе на образъ мыслей тамошнихъ гражданъ. Но Папа, когда ему донесли объ этомъ еще до сказаннаго обнаруженія цѣли, отвѣчалъ съ улыбкою: Видно эти господа уже не нуждаются болѣе въ сихъ кокардахъ, если ихъ выбрасываютъ на улицу."

— Изъ Синигаліи сообщаютъ, что изъ Корфу прибыло туда 25 чел. помилованныхъ, кои обратившись къ графу Мастаи, брату Папы, просили его, чтобы онъ изъявленіе ихъ благодарности и преданности повергъ къ стопамъ Его Святѣйшества. Изъ Чивитавеккіа прибыло сюда на дняхъ 70 чел. такихъ же помилованныхъ, коихъ здѣшній комитетъ снабдилъ одеждою и деньгами, для продолженія пути къ своимъ жилищамъ.

— Папа Пій IX, по восшествіи своемъ на престолъ, приказалъ составить подробное статистическое описаніе Рима; изъ описанія сего видно, что въ 52 приходахъ этого города, состоитъ 170,199 жителей, образующихъ 35,988 семействъ; 41 епископъ, 1,533 священника, 2,815 монаховъ, 1,472 монахини 520 семинаристовъ и 349 иновѣрцевъ и магометанъ. Въ томъ числѣ непоказаны Евреи, коихъ считается въ Римѣ отъ 8 до 10 тысячь.

— Съ нѣкотораго времени, еврейскіе купцы начали ставить лавки за чертою квартала Гетто, въ коемъ живутъ, чего прежде имъ не было позволено.

6 Августа.

Для общественныхъ учрежденій въ церковной области, какъ свѣтскихъ такъ и духовныхъ, наступило время рѣшительной реформы. Все, правда, сдѣланное донынѣ въ этомъ отношеніи есть еще вступленіе и приуготовленіе, но иначе и быть не можетъ, если принять въ соображеніе непродолжительность времени, истекшаго со вступленія на престолъ Пія IX, и многочисленность разныхъ улучшеній, введенныхъ уже Его Святѣйшествомъ въ прочихъ вѣтвяхъ управленія — Изъ достовѣрнаго источника сообщаютъ, что Папа рѣшился предпринять коренное преобразованіе всего чернаго духовенства. Онъ уже объявилъ свое намѣреніе коллегіи кардиналовъ, но нѣкоторые изъ членовъ ея не одобрили этого проекта. Можно предвидѣть, что измѣненіе монашескихъ постановленій, какое предполагаетъ сдѣлать Пій IX, встрѣтитъ большое сопротивленіе: противъ этого возстанутъ не только строгіе блюстители прежняго чиноположенія, но и всѣ тѣ кардиналы, которые прежде были сами членами духовныхъ орденовъ. Вообще нововведенія новаго Папы, именно его экономія, сильно охуждаются высшимъ духовенствомъ въ Римѣ. Такъ между прочимъ недовольны его рѣшительнымъ намѣреніемъ отмѣнить пребенды и другія пенсіоны, доставляемые изъ казны, или, по крайней мѣрѣ,

— Legat Boloński, Kardynał Vannicelli, cofnął poprzedni swój edykt w przedmiocie amnestyi, i wydał nowy, stosowniejszy do ducha rzeczonego aktu. O liście pasterskim Biskupa w Gubio, uważającym amnestyą nie tak z politycznego jak raczéj z religijnego stanowiska, z punktu miłości Boga i bliźniego, będącéj najgłówniejszą zasadą i prawem religii Jezusa Chrystusa; Papież miał oświadczyć swym bliskim, iż dotąd jeden tylko ów Prałat, zrozumiał prawdziwe źródło i cel tego aktu. Żałują powszechnie, że sędziwy już wiek tego męża, nie dozwala powziąć nadziei, aby mógł zostać członkiem św. Kollegium; tém bardziéj, że w obecnéj chwili mało bardzo miejsc jest w niém do rozdania; gdyż zmarły Papież Grzegorz XVI, tak w tym, jak i w innych względach, z nader wielką postępował hojnością.

— *Gazzetta Privilegiata di Bologna*, przy wyliczeniu uroczystości w tém mieście, z powodu ogłoszenia amnestyi, donosi: iż tamże, d. 23, przy wspaniałém oświeceniu miasta, wykonaną była na placu publicznym przez 200 dobranych śpiewaków, stosowna do okoliczności kantata, do któréj muzykę ułożył sławny Rossini, i sam wykonaniu jéj przewodniczył. W Forli, w ciągu podobnychże uroczystości, znaleziono na ulicach, z powszechném oburzeniem mieszkańców, pewną liczbę trójkolorowych kokard, które, jak się potém okazało, rozrzucone były umyślnie przez źle myślących, przeciwnych nowemu porządkowi rzeczy, aby rzucić cień podejrzenia na sposób myślenia tamecznych obywateli. Ale Papież, gdy mu przed tém odkryciem jeszcze, o tém doniesiono, odpowiedział z uśmiechem: „Widać, że ci ludzie nie potrzebują już tych kokard, kiedy je wyrzucają na ulicę."

— Donoszą z Sinigaglii, że z Korfu przybyło tam 25 ułaskawionych, którzy udawszy się do Hr. Mastai, brata Papieża, prosili go, ażeby ich podziękowanie i zapewnienie o wierności przesłał do stóp Jego stolicy. Z Civitavecchia przybyło tu w tych dniach 70 takichże ułaskawionych, którzy przez Komitet tutejszy zaopatrzeni zostali w odzienie i pieniądze na podróż do domów.

— Pius IX zaraz po wstąpieniu na tron, kazał ułożyć dokładną statystykę Rzymu; z téj okazuje się, że miasto pomienione w 52 parafijach liczy w obecnym roku 170,199 mieszkańców, między którymi znajduje 35,988 rodzin, 41 Biskupów, 1,533 Xięży, 2,815 zakonników, 1,472 mniszek, 520 seminarzystów i 349 innowierców i Turków. Izraelitów, których w Rzymie od 8 do 10 tysięcy mieszka, do tego spisu nie wliczono.

— Od kilku tygodni kupcy Izraelscy zakładają sklepy za obrębem zamieszkiwanéj przez nich dzielnicy miasta, zwanéj Ghetto, co im wprzód nie było dozwolone.

Dnia 6 sierpnia.

Dla socyalnych instytucyj w Państwie Kościelném, tak świeckich jako i duchownych, nadszedł czas stanowczéj reformy. Wszystko wprawdzie w tym względzie jest dotąd jeszcze przedwstępném i przygotowawczem, ale też bydź inaczéj nie może, zważywszy krótkość czasu, jaki upłynął od wstąpienia na tron Piusa IX, i wielość rozmaitych ulepszeń, jakie już zaprowadził w innych gałęziach zarządu. Z wiarogodnego źródła donoszą, iż Papież postanowił zająć się co najrychléj radykalną reformą klasztorów i urządzeniem zakonnego duchowieństwa. Zamiar ten przełożył już, jak słychać, Świętemu Kollegium, który jednakże u pewnéj liczby jego członków nie najlepsze znalazł przyjęcie. Jakoż można łatwo przewidzieć, iż odnowienie, i niejako odmłodzenie instytucyi zakonnych, jak je Papież Pius IX do skutku doprowadzić zamyśla, napotka silny opór, nie tylko ze strony surowych przestrzegaczy dawnych form i zwyczajów, ale też, z małemi wyjątkami, i ze strony wszystkich tych Kardynałów, który sami niegdyś byli członkami rozmaitych zakonów. W ogólności nowe zaprowadzenia Piusa IX, zwłaszcza w przedmiocie oszczędności, obudzają już ciche szemrania pomiędzy wyższém duchowieństwem w Rzymie. Między innemi, nie nader się podoba, wyrzeczone niedawno głośno postanowienie Papieża, iż pragnie znieść wszystkie sinekury i prebendy, wypłacane ze skarbu publicznego, albo przynajmniéj,

прекратить ихъ со смертію того лица, которое нынѣ ими пользуется. По этому случаю Его Святѣйшество произнесъ мнѣніе, давно неслыханное въ церковной области: „Кто не трудится для общаго блага, тотъ не можетъ имѣть и права жить на общій счетъ.“ — Между тѣмъ, подобно Льву XII, Папа Пій IX нечаянно посѣщаетъ монастыри, желая лично удостовѣриться въ ихъ внутреннемъ устройствѣ и въ духовномъ повиновеніи. Равнымъ образомъ Его Святѣйшество, въ сопровожденіи не многихъ приближенныхъ къ нему особъ, является въ странопріимныхъ домахъ и больницахъ преимущественно въ то время, когда его вовсе не ожидаютъ. Нѣкоторыя свѣтскія общества, признанныя менѣе необходимыми, имѣютъ быть ограничены въ своихъ доходахъ и привиллегіяхъ. Между прочими богатое общество *di San Gonfalone*, занимавшееся нѣкогда выкупомъ плѣнниковъ изъ турецкой неволи, такъ какъ нынѣ цѣль сія не существуетъ, должно значительную часть своихъ капиталовъ посвятить на сооруженіе и обзаведеніе дома пріюта для женщинъ, кои за преступленіе, выдержавъ наказаніе въ Сантъ-Микельской тюрьмѣ, желали бы, послѣ выхода оттуда, посвятить остатокъ дней своихъ набожности и труду. Это новое благотворительное заведеніе, учреждаемое въ за-Тибрской части города, будетъ состоять подъ попеченіемъ и наблюденіемъ Сестеръ Милосердія. Равно, такъ называемая *Святая инквизиція* (*Santo Uffizio*), находящаяся въ рукахъ доминиканскаго ордена, должна получить форму болѣе смягченную, болѣе сообразную съ духомъ времени и господствующими видами, безъ вреда однако для ея исправительной цѣли. Разнесшійся прежде слухъ о закрытіи въ Римѣ нѣкотораго числа монастырей, имѣетъ также пріити въ непремѣнное исполненіе. Папа рѣшился уничтожить всѣ мужескіе и женскіе монастыри, въ которыхъ находится не болѣе 12-ти человѣкъ монаховъ или монахинь, а членовъ ихъ перевести въ другія обители ихъ ордена, находящіяся въ Римѣ. Монастырскія зданія, упраздненныя такимъ образомъ, должны быть передѣланы на счетъ правительства, и служить удобными и весьма дешевыми квартирами для бѣдныхъ жителей Рима, которые при теперешней дороговизнѣ квартиръ, въ слѣдствіе чрезмѣрнаго стеченія иностранцевъ, часто должны большими семействами помѣщаться въ одной тѣсной и душной комнатѣ, что производило весьма вредное вліяніе какъ на здоровье, такъ и на нравственность.

— Римъ и Неаполь наполняются множествомъ испанскихъ священниковъ, изъ коихъ значительная часть, не имѣя никакого образованія, соотвѣтственнаго высокому призванію ихъ сана, содѣйствуютъ распространенію ложныхъ религіозныхъ мнѣній. Для устраненія сего, Папа издалъ постановленіе, чтобы отнынѣ впредь тѣ только Испанцы могли получать посвященіе въ духовный санъ, кои: 1) представятъ свидѣтельство о своей способности и образованіи отъ мѣстнаго своего епископа, и 2) по представленіи такого вида, подвергнутся въ здѣшнемъ Викаріатѣ строгому, на латинскомъ языкѣ, испытанію во всѣхъ богословскихъ наукахъ.—Въ Сициліи неаполитанское правительство избавилось отъ этихъ безпокойныхъ испанскихъ выходцевъ, поступившихъ въ тамошніе монастыри тѣмъ, что ихъ безъ малѣйшаго промедленія удаляло изъ монастырей и принуждало отправляться обратно въ Испанію.

8 *Августа.*

85 арестантовъ, уволенныхъ изъ заключенія въ Чивитавеккіа, большею частію знатнаго происхожденія, и принадлежавшихъ къ числу вольнодумцевъ, псевдофилософовъ минувшаго вѣка, сегодня вмѣстѣ пріобщались святыхъ таинъ въ церкви св. Петра въ оковахъ (*in vinculis*). Такимъ образомъ актъ помилованія Папы Пія IX не только возвратилъ многихъ полезныхъ гражданъ государству, но также многихъ заблуждшихъ христіанъ обратилъ въ среду церкви. Въ Фаэнцѣ, жители города и форштатовъ, между коими съ незапамятныхъ временъ господствовала сильнѣйшая ненависть, нынѣ изъ любви къ Пію IX примирились какъ братья и торжествовали на дняхъ свое примиреніе; къ этому преимущественно расположило ихъ пастырское посланіе губбіоскаго епископа. Тамъ же, и во многихъ другихъ мѣстахъ, въ честь имени Пія IX, образовались извѣстнаго рода общества, члены коихъ обязываются клятвою неупотреблять и недопускать дру-

nie przedłużać ich nadal, po śmierci teraźniejszych ich posiadaczy. Papież przy téj okoliczności miał objawić zdanie, niesłychane oddawna w Państwie Rzymskiem: „Kto nie pracuje dla publicznego dobra, niema i nie może rościć prawa, aby żył z publicznego grosza.“ — Tymczasem na wzór Leona XII, Papież Pius IX odwiedza, w niezwykłych godzinach, rozmaite klasztory w Rzymie, aby się przekonać naocznie o panującym w nich porządku i karności zakonnéj. Równie też Jego Świątobliwość, w towarzystwie kilku zaufanych, zagląda często do szpitalów i przytułków dla ubogich, i to zazwyczaj w chwili, gdy się go najmniej spodziewają. — Niektóre bractwa świeckie, uznane za mniéj potrzebne, mają bydź ograniczone w dochodach swych i przywilejach. Między innemi, zamożne bractwo *di San Gonfalone*, trudniące się niegdyś wykupem więźniów z niewoli tureckiéj, ponieważ teraz cel ten nie istnieje, musiało znaczną część swoich funduszów poświęcić na budowę i opatrzenie Domu Przytułku dla kobiet, które zasłużywszy na karę i pokutę w więzieniu *San Michele*, chciałyby, po wyjściu ztamtąd, poświęcić resztę dni swoich ćwiczeniem pobożności i pracy. Nowy ten zakład dobroczynności, urządzający się w części miasta za Tybrem, ma zostawać pod opieką i dozorem Siostr Miłosierdzia. Podobnież, tak zwana *Inkwizycya Święta* (Santo Ufficio), zostająca w ręku zakonu Dominikanów, ma otrzymać nowy kształt i urządzenie, stosowniejsze do potrzeb i ducha epoki, bez naruszenia wszakże w czémkolwiek chwalebnego jéj celu, czuwania nad moralnością i poprawą obyczajów publicznych. Rozgłoszona też przedtém wieść o skassowaniu w Rzymie pewnéj liczby klasztorów, ma przyjść nieochybnie do skutku. Papież postanowił już ostatecznie, aby każdy klasztor męzki lub żeński, w którym się nie znajduje więcéj nad 12 zakonników lub zakonnic, został zamknięty, a zaś członkowie jego przeniesieni do innych klasztorów swojéj reguły, znajdujących się w Rzymie. Opróżnione tym sposobem budowy, mają bydź przerobione stosownie i obrócone na wygodne pomieszkania dla ludzi z klassy roboczéj, i w ogólności dla ubogich, którzy z powodu nadzwyczajnéj drogości mieszkań, wynikającéj z napływu cudzoziemców, mieścić się muszą całemi familiami, bez różnicy płci, w jednychże ciasnych i nędznych izdebkach, co równie na zdrowie jak i na obyczaje szkodliwy wpływ wywierało.

— Rzym i Neapol napełnione są mnóstwem Xięży hiszpańskich, z których znaczna część, nie posiadająca żadnego ukształcenia, odpowiedniego wysokiemu powołaniu ich stanu, przyczynia się do rozszerzania najdziwaczniejszych zdań i maxym politycznych i religijnych. Dla zapobieżenia więc temu złemu, Papież wydał rozporządzenie, aby na przyszłość tylko ci Hiszpanie mogli otrzymywać święcenie kapłańskie, którzy 1) okażą wyraźne świadectwo zdolności i usposobienia od swego respective Biskupa i 2) po złożeniu takowego, poddadzą się w tutejszym Wikaryacie ścisłemu, w języku łacińskim odbyć się mającemu examinowi, ze wszystkich teologicznych nauk. W Sycylii, rząd Neapolitański pozbył się tych niespokojnych gości hiszpańskich, którzy do tamecznych klasztorów na zakonników przyjęci zostali, tym prostym sposobem, iż bez najmniejszéj zwłoki z klasztorów wydaleni i do powrótu do Hiszpanii zmuszeni zostali.

Dnia 8 sierpnia.

85 więźniów, uwolnionych z więzienia w Civitavecchia, po większéj części ze znakomitych rodzin i należących niegdyś do wolno myślących pseudo-filozofów przeszłego wieku, przystępowali dziś razem do Spowiedzi i do Kommunii św. w kościele św. Piotra w Okowach (in vinculis). Tym sposobem akt łaski Piusa IX, nie tylko wielu pożytecznych obywateli krajowi, ale też i wielu obłąkanych Chrześcian na łono Kościoła powrócił. W Faenza, mieszkańcy miasta i przedmieść, pomiędzy którymi od wieków panowała najzawziętsza nienawiść, teraz przez wspólną miłość ku osobie Piusa IX, pogodzili się nawzajem jak bracia, i obchodzili uroczyście święto pojednania. Największą do tego pobudką, miał bydź list pasterski Biskupa w Gubbio. Tamże i w wielu innych miejscach, na cześć imienia Piusa IX, potworzyły się dobrowolnie pewnego rodzaju bractwa, których członkowie obowiązują się ślubem, nie używać samym i nie dopuszczać drugim używania przekleństw lub nieprzystojnych wyrażeń, co właśnie jest ogólną wadą Włochów, zwłaszcza w klassach niższych.

тихъ употреблять проклятій или неприличныхъ словъ, что именно составляетъ общій порокъ Италіянцевъ, преимущественно низшаго класса.

— Основательное соображеніе вопроса о построеніи желѣзныхъ дорогъ, ввѣренное недавно просвѣщеннымъ и благонамѣреннымъ мужамъ, черезъ нѣсколько дней будетъ окончено. Результаты сего будутъ представлены сначала кардиналу Джицци, а за тѣмъ Папѣ, который дастъ по сему предмету рѣшительное свое мнѣніе.

— Въ *Courrier du Havre* напечатано: Сѣть желѣзныхъ дорогъ, которую Папа дозволитъ построить образовавшимся съ этою цѣлію обществамъ, будетъ состоять изъ шести линій: 1) изъ Рима къ неаполитанской границѣ; 2) изъ Рима въ Чивитавеккіа; 3) изъ Чивитавеккіа къ тосканской границѣ; 4) изъ Болоньи къ тосканской границѣ; 5) изъ Болоньи въ Феррару; 6) изъ Форли въ Равенну. Поговариваютъ также о двухъ большихъ линіяхъ изъ Чивитавеккіа въ Анкону, и изъ Анконы въ Болонію. Вся сѣть этихъ желѣзныхъ дорогъ простиралась бы до 1,025 километровъ; издержки на постройку исчисляютъ въ 250 милліоновъ франковъ.

Туринъ, 31 *Іюля.*

Открытіе 8-го ученаго италіянскаго конгресса, назначено 14-го Сентября; Король представилъ въ распоряженіе сего конгресса свой дворецъ въ Генуѣ. Торжественное открытіе памятника въ честь Христофора Колумба, послѣдуетъ спустя нѣсколько дней послѣ открытія конгресса, въ продолженіе коего устроена будетъ выставка произведеній промышленности и земледѣлія.

— Временный комитетъ 9-го ученаго конгресса, долженствующаго собраться въ будущемъ году въ Венеціи, уже обнародовалъ свою программу. По примѣру Флоренціи и Генуи, тамъ откроютъ новый памятникъ въ честь знаменитаго италіянскаго путешественника Марко Паоло.

Испанія.

Мадритъ, 12 *Августа.*

Извѣстно, что старшій сынъ Инфанта Донъ Франциска де-Пауло, Инфантъ Донъ Франциско д'Ассисъ, не воспользовался даннымъ ему отпускомъ, и не прибылъ къ тезоименитству Королевы Христины. За симъ Королева Изабелла приказала объявить Инфанту, что отпускъ сей взятъ обратно, и что онъ впредь долженъ пребывать въ Пампелунѣ со своимъ полкомъ. Между тѣмъ въ Парижѣ, кажется, убѣдились, что этотъ Инфантъ дѣйствительно заслуживаетъ преимущество передъ всѣми прочими соискателями руки юной Королевы. Генералъ Нарваэзъ раздѣляетъ также убѣжденіе французскаго двора и объявилъ, что онъ готовъ всѣмъ своимъ вліяніемъ содѣйствовать въ этомъ отношеніи Кадикскому принцу. Въ слѣдствіе сего, здѣшній французскій посланникъ получилъ предписаніе исходатайствовать для Нарваэза позволеніе прибыть обратно въ Испанію. Королева несоглашалась было на дозволеніе, но наконецъ предполагая, что новый англійскій кабинетъ можетъ содѣйствовать Инфанту Генрику къ полученію ея руки, рѣшилась призвать обратно Нарваэза, и Инфанту Донъ Франциско д'Ассису предоставить новый отпускъ для прибытія въ Мадритъ. Увидимъ, дѣйствительно ли соперничество двухъ дворовъ (французскаго и англійскаго) произведетъ соревнованіе въ двухъ братьяхъ (Донъ-Францискѣ и Донъ Генрикѣ).

— Въ слѣдствіе ноты лиссабонскаго кабинета, испанскія войска получили предписаніе удалиться отъ португальской границы. Вмѣстѣ съ симъ въ лиссабонской газетѣ *Diario do Governo* сообщаютъ, что согласно требованію испанскаго правительства, предприняты уже мѣры къ удаленію испанскихъ выходцевъ отъ границы во внутрь страны.

— Gruntowny rozbiór kwestyi względem założenia kolei żelaznych, poruczony przed niejakim czasem światłym i zacnym mężom, ukończony będzie za dni kilka. Wypadek jego przedstawiony będzie naprzód Kardynałowi Gizzi, a następnie Papieżowi, który udzieli w tym względzie stanowczą swoję decyzyę.

— *Courrier du Havre* pisze: Sieć kolei żelaznych, na założenie których Papież ma udzielić towarzystwom pozwolenie, ma się składać z sześciu linii: 1) z Rzymu do granicy Neapolitańskiéj; 2) z Rzymu do Civitavecchia; 3) z Civitavecchia do granicy Toskańskiéj; 4) z Bolonii do granicy Toskańskiéj; 5) z Bolonii do Ferrary; 6) z Forli do Ravenny. Mówią także o dwóch wielkich liniach z Civatevecchii do Ankony i z Ankony do Bolonii. Cała sieć tych kolei wynosiłaby 1 025 kilometrów; koszta budowy obliczają na 256 milionów franków.

Turyn, 31 *lipca.*

Otwarcie 8-go Kongressu naukowego włoskiego w Genui, oznaczone jest na dzień 14 września. Król oddał swój pałac w tém mieście pod rozporządzenie Kongressu. Uroczyste odsłonięcie pomnika dla Krzysztofa Kolumba, nastąpi w kilka dni po otwarciu Kongressu; podczas zaś jego trwania urządzona zostanie wystawa płodów przemysłu i rolnictwa.

— Komitet tymczasowy 9-go Kongresu naukowego, który w roku następnym zgromadzi się w Wenecyi, ogłosił już swój program. Za przykładem Florencyi i Genui, poświęcą tam także nowy pomnik na cześć jednéj znakomitości włoskiéj, sławnego podróżnika Marko Polo.

Hiszpania.

Madryt, 12 *sierpnia.*

Wiadomo, że starszy syn Infanta Don Francisco de Paula, Infant Don Francisco d'Assis, nie korzystał z udzielonego mu urlopu, i nie przybył do stolicy na imieniny Królowéj Krystyny. Królowa Izabella kazała następnie zawiadomić Infanta, że urlop ten został cofnięty, i że ma nadal pozostać przy półku swoim w Pampelonie. Tymczasem zdaje się, iż w Paryżu przekonano się, że ten Infant zasługuje rzeczywiście na pierwszeństwo przed wszystkimi innymi współubiegającymi się o rękę młodéj Królowéj. Jenerał Narwaez przyłączył się także do tego zdania dworu francuzkiego i oświadczył, iż gotów jest całym swoim wpływem wspierać pretensye Xięcia Kadyxu. W skutek tego tutejszy Poseł francuzki otrzymać miał polecenie, aby Narvaezowi wyjednał pozwolenie powrótu do Hispanii. Królowa z początku wzbraniała się go udzielić, ale nakoniec, przypuszczając, że nowy gabinet angielski mógłby dopomagać Infantowi Henrykowi do ubiegania się o jéj rękę, zgodziła się przywołać na powrót Narvaeza, a oraz Infantowi Don Fracisco d'Assis, udzielić na nowo urlop na przybycie do Madrytu. Zobaczymy, azali rywilizacya dwóch dworów (francuzkiego i angielskiego) wywoła rzeczywiście rywilizacją dwóch braci (Don Francisco i Don Enriquez).

— W skutek noty gabinetu Lizbońskiego, wojska hiszpańskie otrzymały rozkaz oddalenia się od granicy Portugalii. Nawzajem Lizboński *Diario da Governo* zapowiada, że stosownie do żądania Hiszpanii, przedsięwzięte już zostały środki do oddalenia wychodzców hiszpańskich od granicy w głąb kraju.

ВИЛЬНА. въ Тип. Ѳ. Гликсберга— Печ. позвол. 27-го Августа 1846 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*